

Osvrti, prikazi, recenzije

Jadranka Dorešić

Kako pripremiti učenike da budu na čelu promjena?

Sažetak

U današnjem ubrzanom i kompleksnom svijetu obrazovni sustav suočava se s izazovima u pripremi učenika za uspjeh u 21. stoljeću. Tehnološki napredak, globalizacija i dinamične promjene na tržištu rada zahtijevaju od obrazovnih institucija da se prilagode novim okolnostima i razvijaju ključne vještine koje nadilaze tradicionalna akademska znanja. Ovaj rad istražuje kako razvijati vještine kritičkog razmišljanja, tehnološke pismenosti, komunikacije, kreativnosti i prilagodljivosti kod učenika, te naglašava važnost suradnje sa zajednicom u pripremi učenika za buduće izazove.

Ključne riječi: cjeloživotno učenje, kreativnost, kritičko razmišljanje, obrazovanje, suradnja sa zajednicom, tehnološka pismenost, vještine 21. stoljeća

1. Uvod

Suvremeni svijet suočava se s dinamičnim promjenama koje oblikuju sve aspekte društva uključujući i obrazovanje. Digitalizacija, globalna povezanost i razvoj novih tehnologija mijenjaju način na koji radimo, komuniciramo i živimo, a tome se obrazovni sustav mora se prilagoditi kako bi osigurao da učenici razviju ključne vještine za budućnost. Tradicionalno akademsko znanje više nije dovoljno za uspjeh u 21. stoljeću. Da-

našnji učenici moraju biti opremljeni alatima za kritičko razmišljanje, inovaciju, učinkovitu komunikaciju i prilagodljivost kako bi postali lideri u svijetu koji se stalno mijenja.

2. Razrada

2.1. Kritičko razmišljanje i rješavanje problema

Kritičko razmišljanje i sposobnost rješavanja problema postaju ključne vještine u svjetlu

složenih i nepredvidivih izazova modernog društva. Učenici moraju biti sposobni analizirati situacije, postavljati relevantna pitanja i razvijati kreativna i inovativna rješenja.

Strategije za razvoj kritičkog razmišljanja

Promicanje analitičkog pristupa - Nastavnici trebaju voditi učenike procesima analiza informacija, identifikacijama ključnih problema i evaluacijama različitih rješenja. Metode kao što su analize slučajeva, rasprave i debata mogu značajno doprinijeti razvoju kritičkog razmišljanja.

Simulacije i igre uloga - Ove metode omogućuju učenicima da se suoče s realnim scenarijima i donose odluke pod pritiskom, čime se potiče razvoj njihove sposobnosti za rješavanje problema.

2.2. Tehnološka pismenost

Tehnološka pismenost postaje sve značajnija s obzirom na to da je tehnologija postala sveprisutna u svim aspektima života. Učenici moraju steći osnovne digitalne kompetencije koje obuhvaćaju programiranje, digitalnu sigurnost i korištenje digitalnih alata.

Strategije za razvoj tehnološke pismenosti

Integracija tehnologije u nastavu – Uvođenje alata i aplikacija koji omogućavaju učenicima da praktično koriste tehnologiju tijekom svakodnevnog učenja. Korištenje edukativnih platformi za kodiranje i digitalnih alata za suradnju može unaprijediti tehničku pismenost učenika.

Obuka o digitalnoj sigurnosti – Nastavni plan treba uključivati edukaciju o digitalnoj etici, zaštiti privatnosti i prepoznavanju prijetnji u cyber prostoru kako bi učenici postali odgovorni digitalni građani.

2.3. Komunikacijske vještine

Uspješna komunikacija ključna je za rad u timu, kao i za jasno izražavanje ideja i stavova. Razvijanje učinkovitih komunikacijskih vještina omogućava učenicima da bolje surađuju, rješavaju konflikte i ostvaruju svoje ciljeve.

Strategije za razvoj komunikacijskih vještina

Učenje kroz aktivno slušanje – Aktivno slušanje i razumijevanje različitih perspektiva mogu se potaknuti grupnim projektima i diskusijama, što jača sposobnosti međuljudske komunikacije.

Vještine javnog govora – Aktivnosti koje potiču javni nastup i izražavanje ideja, kao što su prezentacije i debatni klubovi, pomažu učenicima da razviju samopouzdanje i jasnoću u komunikaciji.

2.4. Kreativnost i inovacija

Kreativnost i inovacija igraju ključnu ulogu u razvoju novih ideja i rješenja u svim područjima života. Učenici trebaju biti poticani da razmišljaju izvan uobičajenih okvira i razvijaju originalne koncepte.

Strategije za poticanje kreativnosti

Poticanje istraživanja i eksperimentiranja - Učenicima treba omogućiti slobodu da istražu vlastite interese i eksperimentiraju s novim idejama putem projekata i aktivnosti, čime se potiče kreativno razmišljanje.

Uključivanje umjetničkih i dizajnerskih elemenata - Aktivnosti koje uključuju umjetnost i dizajn pomažu učenicima razviti kreativne sposobnosti i inovativno razmišljanje, što je ključno za njihovu budućnost.

2.5. Prilagodljivost i učenje tijekom života

S obzirom na to da se događaju stalne promjene u tehnologiji i tržištu rada, prilagodljivost i cjeloživotno učenje postaju ključni za profesionalni i osobni uspjeh. Učenici moraju biti spremni kontinuirano usvajati nova znanja i prilagođavati se promjenama.

Strategije za razvoj prilagodljivosti

Učenje kroz iskustvo - Učenici trebaju biti izloženi novim izazovima i mogućnostima za učenje putem različitih izvora, što će im pomoći da se prilagode novim situacijama i ostanu konkurentni na tržištu rada.

Promicanje cjeloživotnog učenja - Nastavnici trebaju poticati razvijanje navika kontinuiranog usvajanja novih vještina i znanja kako bi učenici ostali relevantni u dinamičnom profesionalnom okruženju.

2.6. Uloga zajednice u obrazovanju

Zajednica igra ključnu ulogu u pripremi učenika za budućnost. Uključivanje lokalnih organizacija, poslovnog sektora i roditelja u obrazovni proces može značajno unaprijediti obrazovne rezultate i pripremiti učenike za profesionalne i osobne izazove.

Preporuke za suradnju

Partnerstva s industrijom - Suradnja škola s lokalnim poduzećima i organizacijama omogućava učenicima stjecanje praktičnog iskustva i boljeg razumijevanja profesionalnih zahtjeva.

Angažiranje roditelja i zajednice - Roditelji i lokalna zajednica mogu pružiti dodatne resurse i podršku sudjelovanjem u obrazovnim aktivnostima te osigurati mentorstvo koje pomaže učenicima u njihovu razvoju.

3. Zaključak

Priprema učenika za budućnost zahtijeva sveobuhvatan pristup koji uključuje razvoj ključnih vještina koje nadmašuju tradicionalne akademske kompetencije. Kriičko razmišljanje, tehnološka pismenost, komunikacijske vještine, kreativnost i prilagodljivost od ključne su važnosti za uspjeh u 21. stoljeću. Integracija ovih vještina u obrazovne programe, kao i suradnja s lokalnom zajednicom, omogućit će učenicima da se bolje pripreme za izazove i prilike koje donosi budućnost. Zajednički rad nastavnika, roditelja i obrazovnih institucija može stvoriti poticajno okruženje koje podržava razvoj ovih

vještina omogućujući našim učenicima da postanu uspješni i inovativni lideri sutrašnjice.

4. Literatura

1. Bognar, L., i Matijević, M. (2005). Didaktika. Zagreb: Školska knjiga.

2. Hrvatić, N. (2016). Obrazovanje i društvo: Sociološke teme i perspektive. Zagreb: Hrvatska sveučilišna naklada.

3. Jokić, B. (2019). Reforming education in Croatia: A case study of education policy change. Zagreb: Institut za društvena istraživanja.

4. Jurčević Lozančić, A., i Rončević, N. (2020). Digitalne kompetencije učitelja i učenička u osnovnoj školi. Split: Sveučilište u Splitu.

5. Katić, V., i Prskalo, I. (2021). Kompetencije nastavnika za cjeloživotno učenje u digitalnom dobu. Zagreb: Edupoint.

6. Kukoč, M. (2018). Kreativnost u nastavi: Teorija i primjena. Split: Filozofski fakultet Sveučilišta u Splitu.

7. Nacionalni kurikulum za osnovnoškolski odgoj i obrazovanje (2019). Ministarstvo znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske.

8. Pejić Papak, P., i Rogić-Hadžalić, D. (2017). Kompetencije za 21. stoljeće: Izazovi i mogućnosti za obrazovanje. Rijeka: Filozofski fakultet u Rijeci.

9. Puzić, S. (2019). Obrazovanje i socijalne nejednakosti: Kritičke perspektive. Zagreb: Institut za društvena istraživanja.

10. Zrinski, J. (2020). Digitalna pismenost i e-obrazovanje: Novi izazovi u hrvatskom školstvu. Zagreb: Sveučilište u Zagrebu.